

Na temelju odredbi članka članka 59. stavak 6. Zakona o tržištu vrijednosnih papira (Narodne novine br. 84/02 i 138/06), Uprava Hrvatske agencija za nadzor financijskih usluga je na sjednici održanoj dana 26. srpnja 2007. godine donijela

PRAVILNIK O RAZVRSTAVANJU KLIJENATA

I. Zajedničke odredbe

Članak 1.

Ovim Pravilnikom propisuju se pravila poslovnog ponašanja, odnosno, obveze ovlaštenog društva, prilikom obavljanja poslova s vrijednosnim papirima u vezi s upoznavanjem nalogodavca sa svim poslovima s vrijednosnim papirima koje društvo obavlja te rizicima ulaganja za pojedine vrste klijenata i s tim u svezi razvrstavanje klijenata, a sve s obzirom na njihovo znanje, iskustvo, financijsku situaciju i ulagačke ciljeve.

Opći pojmovi

Članak 2.

Izrazi koji se koriste u ovom Pravilniku imaju sljedeće značenje:

- 1. Agencija** je Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga,
- 2. Zakon** je Zakon o tržištu vrijednosnih papira (Narodne novine br. 84/02 i 138/06),
- 3. Ovlašteno društvo** je brokersko društvo odnosno banka, koji su od Agencije dobili dozvolu za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima, te iste upisali kao djelatnost u sudski registar,
- 4. Klijent** je nalogodavac, odnosno, ulagatelj ili druga osoba u čije ime ili za čiji račun ovlašteno društvo namjerava obaviti, obavlja ili je obavljalo jedan ili više poslova s vrijednosnim papirima,
- 5. Trajni medij** je papir ili bilo koje sredstvo koje omogućuje pohranu podataka u digitalnom formatu na takav način da su pristup, obrada i cjelokupnost podataka osigurani dokle god je to zahtijevano Zakonom ili popisom donesenim temeljem Zakona,
- 6. Financijski instrumenti** su vrijednosni papiri, izvedenice i drugi oblici imovine iz članka 74. stavka 6. Zakona,
- 7. Drugi oblici imovine iz članka 74. stavak 6. Zakona** su izvedenice; udjeli i dionice u investicijskim fondovima registriranim u RH ili državama članicama EU; depoziti kod banaka u RH; kratkoročni vrijednosni papiri i drugi instrumenti tržišta novca izdavatelja iz Republike Hrvatske, država članica Europske unije ili Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD).

II. Kriteriji za razvrstavanje klijenata

Članak 3.

Ovlašteno društvo dužno je svoje klijente, s obzirom na njihovo znanje, iskustvo, financijsku situaciju i ulagačke ciljeve, razvrstavati na male i profesionalne ulagatelje.

II a. Kategorije klijenata koji se smatraju profesionalnim ulagateljima

Članak 4.

(1) Profesionalnim ulagateljem smatra se klijent koji posjeduje dovoljno iskustva, znanja i stručnosti za samostalno donošenje odluka o ulaganjima i pravilnoj procjeni s time povezanih rizika.

(2) Pravne osobe koje se smatraju profesionalnim ulagateljima prilikom obavljanja svih poslova s vrijednosnim papirima iz članka 34. Zakona su:

1. Institucionalni ulagatelji

2. Pravne osobe koje, u odnosu na prethodnu poslovnu godinu, zadovoljavaju najmanje 2 od slijedećih uvjeta:

- vrijednost imovine u bilanci najmanje 150 milijuna kuna,
- ostvareni prihod najmanje 300 milijuna kuna,
- temeljni kapital upisani i uplaćeni najmanje 15 milijuna kuna.

3. Nacionalne i regionalne vlade, javna tijela za upravljanje javnim dugom, središnje banke, međunarodne i supranacionalne institucije kao što su Svjetska banka, Međunarodni monetarni fond (IMF), Europska središnja banka (ECB), Europska investicijska banka (EIB) i ostale slične međunarodne organizacije.

Članak 5.

(1) Ovlašteno društvo dužno je profesionalnim ulagateljima, na njihov zahtjev, omogućiti tretman s višom razinom zaštite, kakav pruža malim ulagateljima.

(2) Ako je neka od pravnih osoba koje se smatraju profesionalnim ulagateljima klijent ovlaštenog društva, prije obavljanja poslova ovlašteno društvo dužno je obavijestiti istu da se, na temelju podataka dostupnih o njoj, takva pravna osoba može smatrati profesionalnim ulagateljem i da će biti tretirana kao takav.

(3) Ovlašteno društvo dužno je klijenta obavijestiti o mogućnosti izmjene dogovorenih uvjeta kako bi, na njegov zahtjev, postigao višu razinu zaštite.

(4) Obveza je klijenta koji se smatra profesionalnim ulagateljem zatražiti višu razinu zaštite ako smatra da ne može propisno procijeniti ili upravljati uključenim rizicima.

(5) Višu razinu zaštite ovlašteno društvo je obvezno pružiti klijentu koji se smatra profesionalnim ulagateljem, ukoliko takav klijent sklopi ugovor s ovlaštenim društvom temeljem kojeg neće biti tretiran kao profesionalni ulagatelj u smislu pravila poslovnog ponašanja.

(6) Ugovor iz stavka 5. ovog članka treba biti u pisanom obliku i u njemu je potrebno naznačiti odnosi li se na jednu ili više usluga ili transakcija ili na jednu ili više vrsta proizvoda ili transakcija.

II b. Klijenti koji se mogu tretirati kao profesionalni ulagatelji

Članak 6.

(1) Osim klijenata iz članka 4. ovog Pravilnika, ovlašteno društvo može kao profesionalne ulagatelje tretirati i druge klijente, ukoliko su zadovoljeni kriteriji i postupci propisani člancima iz ovog poglavlja.

(2) Ovlašteno društvo može klijente iz stavka 1. ovog članka tretirati kao profesionalne, isključivo temeljem njihovog zahtjeva i ako obavljena procjena znanja, iskustva i stručnog znanja klijenta koju je obavilo ovlašteno društvo pruža, ovisno o vrsti predviđenih transakcija ili usluga, dovoljnu sigurnost kako je klijent sposoban donositi vlastite odluke o ulaganjima i razumjeti uključeni rizik.

(3) Procjenom iz stavka 2. ovog članka trebaju biti zadovoljena najmanje dva od navedenih kriterija:

1. klijent je na tržištu kapitala u prosjeku kvartalno izvršio najmanje 10 transakcija tijekom četiri prethodna kvartala, pri čemu vrijednost pojedinačnih transakcija iznosi više od 500 tisuća kuna,
2. veličina klijentovog portfelja financijskih instrumenata prelazi 3,5 milijuna kuna,
3. klijent radi ili je radio u financijskom sektoru najmanje godinu dana na profesionalnoj poziciji, koja pretpostavlja znanje o planiranim transakcijama ili uslugama.

Članak 7.

Klijenti iz članka 6. ovog Pravilnika mogu se odreći zaštite pravila poslovnog ponašanja samo ako poštuju sljedeći postupak:

1. pismeno zatraže tretman profesionalnog ulagatelja, općenito ili u odnosu na neku posebnu investicijsku uslugu ili transakciju, ili vrstu transakcije ili proizvod,

2. ovlašteno društvo dužno ih je pismeno uputiti koju razinu zaštite i koja prava na ulagačku naknadu mogu izgubiti,
3. obvezni su u posebnom dokumentu, odvojenom od ugovora, pismeno potvrditi da su svjesni posljedica gubitka razne zaštite.

Članak 8.

Ovlašteno društvo dužno je prije odluke o prihvaćanju zahtjeva za odricanje od zaštite pravila poslovnog ponašanja, poduzeti sve razumne korake kako bi klijent koji je tražio da bude tretiran kao profesionalni ulagatelj zadovoljio zahtjeve iz članka 4. stavka 1. ovog Pravilnika .

II c. Mali ulagatelji

Članak 9.

Ostali klijenti, osim onih iz članka 4. ovog Pravilnika, smatraju se malim ulagateljima u smislu ovog Pravilnika.

III. Podaci u svezi razvrstavanja klijenata

Članak 10.

- (1) Ovlašteno društvo dužno je upoznati nove i postojeće klijente o razvrstavanju i kategorizaciji na male i profesionalne ulagatelje, sukladno odredbama ovog Pravilnika.
- (2) Ovlašteno društvo dužno je putem trajnog medija obavijestiti klijente o eventualnom pravu temeljem kojeg klijent može zatražiti drugačiju kategorizaciju kao i o svim ograničenjima razine klijentove zaštite koje će drugačija kategorizacija imati za posljedicu.
- (3) Ovlašteno društvo može na vlastitu inicijativu ili na zahtjev klijenta koji se može tretirati kao profesionalnim ulagatelj, sukladno članku 6. ovog Pravilnika, postupati kao s malim ulagateljem.

IV. Ugovor s malim ulagateljem

Članak 11.

Društvo je obvezno sklopiti pisani ugovor s malim ulagateljima koji određuje njihova međusobna prava i obveze. Prava i obveze iz tog pisanog ugovora mogu biti dio i drugih pravnih akata ovlaštenog društva.

V. Podaci o ovlaštenom društvu i njegovim uslugama za male ulagatelje

Članak 12.

(1) Ovlašteno društvo dužno je malom ulagatelju pružiti slijedeće opće podatke:

1. tvrtku, sjedište i poslovnu adresu ovlaštenog društva, kao i podatke koji omogućavaju klijentu učinkoviti kontakt s društvom,
2. jezike na kojima klijent može kontaktirati s ovlaštenim društvom, kao i primati dokumente i druge podatke koje mu društvo šalje,
3. načine komunikacije koji se mogu koristiti između društva i klijenta, za slanje i primanje naloga,
4. izjavu da je društvo ovlašteno za odgovarajuće poslove, kao i naziv i adresu za kontakt Agencije koja je dala odobrenja za iste poslove,
5. opseg, učestalost i vrijeme izvješćivanja klijenta o poslovima koje je društvo za klijenta obavilo, sukladno odredbama ovog Pravilnika,
6. opis, koji može biti u formi sažetka, pravila postupanja u svezi sprječavanja sukoba interesa.

(2) Ovlašteno društvo je dužno prilikom obavljanja poslova iz članka 34. točka 3. Zakona, utvrditi odgovarajući način vrednovanja i usporedbe, u smislu značajne referentne veličine, utemeljene na ulagačkim ciljevima klijenta i oblicima imovine iz članka 74. stavak 6. Zakona uključenim u klijentov portfelj, što će omogućiti klijetu kojem se usluga pruža, procjenu prinosa i učinkovitosti ovlaštenog društva.

(3) Kada ovlašteno društvo nudi uslugu upravljanje portfeljem malom ulagatelju, dužno mu je omogućiti, osim podataka iz stavaka 1. i 2. ovog članka, i slijedeće podatke, kada su primjenjivi:

1. o oblicima imovine iz članka 74. stavka 6. Zakona koji mogu biti uključeni u klijentov portfelj i vrste transakcija koje se mogu s njima izvršiti, uključujući sva ograničenja,
2. podatke o načinu i učestalosti vrednovanja financijskih instrumenata iz klijentovog portfelja,
3. pojedinosti o svakoj referentnoj veličini s kojom će se prinos klijentovog portfelja uspoređivati.

VI. Opći uvjeti o podacima za male ulagatelje

Članak 13.

(1) Ovlašteno društvo dužno je pravovremeno, prije nego što s malim ulagateljem sklopi ugovor o obavljanju poslova s vrijednosnim papirima pružiti mu slijedeće podatke:

1. uvjete takvog ugovora,
2. podatke sukladno odredbama članka 12. ovog Pravilnika u vezi navedenog ugovora ili predmetnih poslova s vrijednosnim papirima.

(2) Ovlašteno društvo dužno je pravovremeno, prije početka obavljanja poslova pružiti malom ulagatelju podatke o financijskim instrumentima i podatke o naknadama i povezanim troškovima, sukladno člancima 15. i 16. ovog Pravilnika te podatke o držanju sredstava klijenta.

(3) Podaci iz stavaka 1. i 2. ovog članka moraju biti dostavljeni na trajnom mediju.

VI a. Karakteristike podataka koje je društvo dužno pružiti klijentu

Članak 14.

(1) Podaci koje je ovlašteno društvo dužno pružiti ili koje upućuje ili distribuira klijentima na način da je izvjesno da ih može zaprimiti mali ulagatelj, uključujući i promidžbene materijale, moraju biti korektni, jasni i neobmanjujući, što ovlašteno društvo osigurava tako da svi podaci koje upućuju klijentima zadovoljavaju uvjete propisane stavcima 2 do 8 ovog članka.

(2) Podaci iz stavka 1. ovog članka:

1. moraju sadržavati naziv ovlaštenog društva,
2. moraju biti precizne naravi i ne smiju posebice naglašavati nikakvu potencijalnu korist od poslova s vrijednosnim papirima ili financijskog instrumenta, a bez da također ističu nepristrano upozorenje na bilo koji odgovarajući rizik,
3. moraju biti dostatni za razumijevanje prosječnom članu skupine kojem su upućeni ili koji će ih vjerojatno primiti te prikazani na način kakav je navedenoj osobi lako razumljiv,
4. ne smiju prikrivati niti umanjivati ili prikrivati značajne pojedinosti, navode ili upozorenja niti ih smiju činiti neshvatljivima.

(3) U slučajevima kada se u podacima uspoređuju poslovi s vrijednosnim papirima, financijski instrumenti ili osobe koje obavljaju poslove s vrijednosnim papirima, moraju biti zadovoljeni slijedeći uvjeti:

1. usporedba mora biti smisljena i prikazana na nepristran i uravnotežen način,
2. moraju biti navedeni izvori podataka koji su korišteni za usporedbu,
3. moraju biti uključene ključne činjenice i pretpostavke koje su bile korištene za usporedbu.

(4) U slučaju kada podaci sadrže navode o prošlim prinosima financijskog instrumenta, financijskog indeksa ili posla s vrijednosnim papirima, moraju biti zadovoljeni slijedeći uvjeti:

1. navod o prošlim prinosima ne smije biti najznačajniji element takvog priopćenja,
2. podaci moraju uključivati odgovarajuće informacije o prinosu za prethodnih 5 godina, ili za cjelokupni period u kojem je financijski instrument bio dostupan, financijski indeks se počeo objavljivati, a investicijska usluga bila nuđena (u slučaju da instrument, indeks ili usluga postoje kraće vrijeme); po odluci društva podaci mogu uključivati i dulji period, ali u svim navedenim slučajevima podatak o prinosu mora biti temeljen na cjelokupnom dvanaestomjesečnom razdoblju,
3. moraju jasno biti naznačeni referentno razdoblje i izvor podataka,
4. podaci moraju sadržavati istaknuto upozorenje da izračuni koji se odnose na prethodno razdoblje i prošli prinos nisu pouzdani pokazatelji budućih rezultata,
5. kada se navod oslanja na izračune denominirane u stranoj valuti, valuta mora biti jasno iskazana, zajedno s upozorenjem da povrat može biti uvećan ili umanjen kao rezultat promjene tečaja,
6. kada je navod utemeljen na bruto prinosu, mora biti objavljen utjecaj provizija, naknada ili drugih troškova.

(5) Kada podaci uključuju ili se odnose na simulirani prinos iz prošlog razdoblja, moraju biti povezani s financijskim instrumentom ili financijskim indeksom, a slijedeći uvjeti moraju biti zadovoljeni:

1. simulirani prošli prinos mora biti utemeljen na stvarnom prošlom prinosu jednog ili više financijskih instrumenata ili financijskih indeksa koji su isti kao, ili iz kojih su izvedeni, predmetni financijski instrumenti,

2. podaci moraju sadržavati istaknuto upozorenje da iznosi (izračuni) koji se odnose na simulirani prošli prinos nisu pouzdan pokazatelj budućeg prinosa.

(6) Kada podaci sadrže informacije o budućem prinosu, slijedeći uvjeti moraju biti zadovoljeni:

1. podaci ne smiju biti utemeljeni niti se smiju pozivati na simulirani prošli prinos,
2. moraju biti utemeljeni na opravdanim pretpostavkama, potkrijepljeni objektivnim činjenicama,
3. kada su podaci utemeljeni na bruto prinosu, mora biti iskazan utjecaj provizija, naknada ili drugih troškova,

4. podaci moraju sadržavati istaknuto upozorenje da takva predviđanja nisu pouzdani pokazatelj budućeg prinosa.

(7) Kada se podaci odnose na konkretan porezni tretman, mora biti istaknuto da dotični porezni tretman ovisi o pojedinačnom slučaju svakog klijenta i može biti podložan budućoj promjeni.

(8) U podacima se ne smije koristiti naziv bilo kojeg nadležnog nadzornog tijela na način koji bi navodio ili sugerirao odobrenje ili suglasnost dotičnog tijela s proizvodima ili uslugama ovlaštenog društva.

VII. Podaci o financijskim instrumentima

Članak 15.

(1) Ovlašteno društvo koje obavlja djelatnost iz točke 1. članka 34. Zakona, dužno je pružiti klijentima općeniti prikaz svojstava i rizika povezanih s vrijednosnim papirima, a ovlašteno društvo koje obavlja djelatnost iz točke 3. članka 34. Zakona, prikaz svojstava i rizika povezanih i s izvedenicama i drugim oblicima imovine iz članka 74. stavak 6. Zakona, vodeći posebice računa o kategorizaciji klijenta kao malog ili profesionalnog ulagatelja.

(2) Općenitim prikazom iz stavka 1. ovog članka moraju biti pojašnjena specifična svojstva financijskih instrumenata, kao i rizik povezan sa svakim od njih i to na dovoljno detaljan način koji omogućava klijentu donošenje investicijske odluke temeljem takvog prikaza.

(3) Opis rizika iz stavka 2. ovog članka treba obuhvaćati, uzimajući u obzir pojedinačnu vrstu financijskog instrumenta te stupanj znanja svakog klijenta, slijedeće elemente:

1. rizike povezane s određenom vrstom vrijednosnog papira, izvedenice i/ili drugog oblika imovine (financijskog instrumenta), uključujući pojašnjenje utjecaja na cjelokupnu investiciju,

2. volatilitnost cijene takvog instrumenta kao i svako ograničenje na postojećim tržištima za takve instrumente,

3. podatak da investitor može, kao rezultat transakcija takvim instrumentima, pretpostaviti financijske obveze kao i druge dodatne obveze, uključujući zavisne obveze, dodatno na troškove stjecanja instrumenta.

(4). Ako ovlašteno društvo pruža malom ulagatelju podatke o financijskim instrumentima koji su predmet javne ponude za upis i uplatu i za koje je izdan prospekt sukladno odredbama Zakona, ono mora obavijestiti klijenta gdje se prospekt može dobiti na uvid.

(5). Kada će rizik, povezan s financijskim instrumentom sačinjenim od dva ili više različitih financijskih instrumenata ili usluga, vjerojatno biti veći od rizika vezanih uz svaku od pojedinih komponenti, društvo je dužno navesti odgovarajući opis komponenti takvog instrumenta i način na koji međusobni utjecaj povećava rizik.

(6). U slučaju financijskog instrumenta koji uključuje jamstvo treće strane, podaci o jamstvu moraju sadržavati dovoljno pojedinosti o jamcu i jamstvu iz kojih mali klijent može donijeti korektnu procjenu jamstva.

VIII. Podaci o naknadama i povezanim troškovima za male ulagatelje

Članak 16.

Ovlašteno društvo dužno je osigurati svojim malim ulagateljima podatke o naknadama i s njima povezanim troškovima, što uključuje sljedeće:

1. ukupnu cijenu koju klijent treba platiti u svezi financijskog instrumenta ili posla s vrijednosnim papirima, uključujući sve povezane naknade, provizije, pristojbe i troškove, kao i sva davanja koji se plaćaju putem ovlaštenog društva, ili ukoliko točna cijena ne može biti naznačena, osnovu za izračun ukupne cijene, tako da je klijent može provjeriti, s tim da naknada koju društvo naplaćuje, uvijek mora biti pojedinačno naznačena,
2. u slučajevima kada bilo koji dio ukupne cijene iz prethodnog stavka mora biti plaćen ili predstavlja iznos u stranoj valuti, upozorenje o valuti koja je uključena zajedno s mjerodavnim tečajem i troškovima,
3. napomenu da postoji mogućnost drugih troškova, što uključuje poreze ili neka druga davanja, povezanih s transakcijom u svezi financijskog instrumenta ili posla s vrijednosnim papirima, koji mogu nastati za klijenta, a koji nisu plativi putem ovlaštenog društva ili nisu nametnuti od strane društva.

IX. Zajedničke odredbe za procjenu primjerenosti ili prikladnosti

Članak 17.

(1) Profil koji izrađuje ovlašteno društvo o klijentovom znanju i iskustvu na području ulaganja (uzimajući u obzir prirodu klijenta, usluge, proizvoda ili transakcije, uključeni rizik i složenost) treba sadržavati sljedeće:

1. vrstu usluge, transakcije i financijskog instrumenta koja je poznata klijentu,
2. prirodu, volumen i učestalost klijentovih transakcija s financijskim instrumentima i razdoblje u kojem su izvršene,
3. razinu edukacije (stručne spreme), profesiju klijenta.

(2) Ovlašteno društvo ne smije poticati klijenta na nedavanje potrebnih podataka.

(3) Ovlašteno društvo može se osloniti na podatke dobivene od klijenta, osim u slučaju kada mu je poznato ili mu mora biti poznato da su podaci zastarjeli, netočni ili nepotpuni.

IX a. Investicijsko savjetovanje i upravljanje portfeljem

Članak 18.

Kod obavljanja poslova iz članka 34. točke 3. i 7. Zakona, ovlašteno društvo dužno je prikupiti podatke o potrebnom znanju i iskustvu klijenta na području investicija, mjerodavne za određene vrste proizvoda ili usluga, njegovu financijsku situaciju i investicijske ciljeve, kako bi moglo klijentu preporučiti za njega podobne investicijske usluge i financijske instrumente.

IX b. Procjena primjerenosti

Članak 19.

(1) Ovlašteno društvo treba od klijenta pribaviti informacije koje su potrebne da bi društvo utvrdilo osnovne činjenice o klijentu, odnosno kako bi imalo osnovanog temelja za vjerovati da određena preporučena transakcija, a vezano uz upravljanje portfeljem, udovoljava slijedećim kriterijima:

- a) zadovoljava investicijske ciljeve klijenta,
- b) klijent može financijski podnijeti rizike koje proizlaze iz te transakcije, a u skladu sa svojim investicijskim ciljevima,
- c) klijent ima neophodno znanje i iskustvo da razumije rizike koje proizlaze iz takve transakcije ili upravljanja njegovim portfeljem.

(2) Za profesionalne klijente točke b) i c) iz stavka 1. ovog članka se podrazumijevaju.

(3) Informacije vezane za financijsku situaciju klijenta trebaju uključivati, gdje je bitno, informaciju o izvoru i visini redovnog prihoda, njegove imovine, uključujući likvidna sredstva, ulaganja i nekretnine i redovite financijske obveze.

(4) Informacije vezane za ulagački cilj klijenta trebaju uključivati, gdje je bitno, željenu duljinu trajanja investicije, spremnost preuzimanja rizika, njegov profil rizika i svrhu ulaganja.

(5) U slučaju da društvo prilikom savjetovanja ili vođenja portfelja ne prikupi podatke o klijentovom znanju i iskustvu, financijskoj situaciji i ulagačkim ciljevima, društvo neće dati preporuku vezanu za ulagačku uslugu ili instrument.

IX c. Procjena prikladnosti

Članak 20.

(1) Ovlašteno društvo dužno je prilikom obavljanja poslova (osim investicijskog savjetovanja ili upravljanja portfeljem), a kako bi ocijenilo prikladnost posla ili instrumenta,

procijeniti ima li klijent potrebno znanje i iskustvo da razluči rizike u svezi ponuđenog/traćenog posla ili instrumenta.

(2) U slučaju profesionalnog ulagatelja ovlašteno društvo može pretpostaviti da isti ima potrebna znanja i iskustvo, a vezano za poslove ili transakcije za koje se smatra profesionalnim klijentom.

X. Ostali poslovi s vrijednosnim papirima

Članak 21.

(1) Prilikom obavljanja ostalih poslova s vrijednosnim papirima iz članka 34. Zakona, ovlašteno društvo je dužno zatražiti od klijenta podatke o njegovom znanju i iskustvu u području investicija i određenim vrstama pružanih ili traženih proizvoda ili usluga, kako bi moglo prosuditi jesu li predviđena investicijska usluga ili proizvod podobni za klijenta.

(2) Ukoliko ovlašteno društvo, na temelju podataka koje je prikupilo temeljem stavka 1. ovog članka, smatra da neki proizvod ili usluga nisu prikladni za klijenta, dužno je na to upozoriti klijenta.

(3) Ukoliko klijent ne želi dati podatke iz stavka 1. ovog članka, ili ako nije dao dovoljno podataka o svom znanju i iskustvu, društvo ga je dužno upozoriti da nije moguće utvrditi jesu li predviđene usluge ili proizvodi za njega podobni.

(4) Upozorenje iz stavka 3. ovog članka društvo može dati u standardnom obliku.

Članak 22.

Ovlašteno društvo poslove iz članka 34. Zakona može obavljati i bez prikupljanja podataka ili davanja procjene iz članka 21. ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

1. poslovi se odnose na:

- dionice uvrštene za trgovanje na burzi ili uređenom javnom tržištu (ili na nekom istovjetnom tržištu treće zemlje - tržište trećih zemalja smatra se istovjetnim s burzom ili uređenim javnim tržištem u RH ako ima dozvolu nadležnog tijela) ili
- obveznice ili druge oblike sekuritiziranog duga (isključuju se obveznice ili sekuritizirani dug ugrađen u derivate).

2. posao se obavlja na inicijativu klijenta,

3. klijent je jasno obaviješten kako prilikom obavljanja poslova ovlašteno društvo nije dužno obaviti procjenu jesu li instrumenti ili pruženi ili ponuđeni poslovi podesni za klijenta te da klijent stoga ne uživa zaštitu po mjerodavnim pravilima poslovnog ponašanja sukladno Zakonu i ovom Pravilniku,

4. ovlašteno društvo ispunjava obveze iz članka 59. stavak 5. Zakona i pravilnika donesenih na temelju istog.

Upozorenje iz točke 3. ovog članka društvo može dati u standardnom obliku.

XI. Vođenje evidencije i obveza izvješćivanja klijenata

Članak 23.

Ovlašteno društvo dužno je voditi evidenciju dokumenata dogovorenih između društva i klijenta, s utvrđenim pravima i obvezama stranaka i ostalim uvjetima po kojima društvo obavlja poslove za klijenta. Prava i obveze ugovornih stranaka mogu biti sastavni dio ostalih dokumenata ili akata društva izrađenih temeljem zakonskih obveza.

Članak 24.

(1) Ovlašteno društvo dužno je u pisanom obliku propisati odgovarajuće interne poslovne politike i postupke za kategorizaciju klijenata.

(2) Profesionalni ulagatelji dužni su izvijestiti društvo o svim promjenama koje mogu utjecati na aktualnu kategorizaciju.

(3) Ukoliko ovlašteno društvo utvrdi da klijent više ne ispunjava uvjete koji su mu omogućili tretman profesionalnog klijenta, dužno je poduzeti odgovarajuće korake.

Članak 25.

Ovlašteno društvo dužno je izvještavati klijente o poslovima koje obavlja za njih, uključujući troškove vezane uz transakcije i usluge poduzete u ime klijenta.

XI a. Obveze izvješćivanja u svezi izvršenja naloga (osim upravljanja portfeljem)

Članak 26.

(1) Ovlašteno društvo dužno je kada izvrše nalog u ime klijenta, poduzeti sljedeće aktivnosti u svezi tog naloga:

1. bez odgode dati klijentu na trajnom mediju nužne podatke vezane za izvršenje naloga,

2. u slučaju kada se radi o malom ulagatelju, ovlašteno društvo je dužno klijentu poslati obavijest na trajnom mediju kojim potvrđuje izvršenje naloga što je prije moguće i najkasnije prvog radnog dana po izvršenju, ili ukoliko je ovlašteno društvo potvrdu primilo od treće strane, najkasnije prvog radnog dana nakon primitka potvrde od strane treće strane.

(2) Uz zahtjeve iz stavka 1. ovog članka, ovlašteno društvo dužno je na zahtjev klijenta pružiti informacije o statusu njegovog naloga.

(3) Obavijest iz točke 2. stavka 1. ovog članka uključuje sljedeće informacije:

- (a) tvrtka ovlaštenog društva,
- (b) ime i prezime ili tvrtka i sjedište klijenta,
- (c) dan trgovanja,
- (d) vrijeme trgovanja,
- (e) oznaka mjesta trgovanja,
- (f) oznaka instrumenta trgovanja,
- (g) oznaku kupnje ili prodaje,
- (h) količina,
- (i) jedinična cijena,
- (j) ukupna cijena,
- (k) ukupni iznos zaračunatih naknada i troškova, a na zahtjev klijenta specificirano po stavkama,
- (l) obveze klijenta vezano za namiru transakcije, uključujući i vremenski rok za plaćanje ili isporuku, kao i odgovarajuće podatke o računu kada klijent nije prethodno obaviješten o tim podacima i obvezama.

4. Za svrhe navedene u točki (k), stavka 3. ovog članka kada se nalozi izvršavaju u tranšama, ovlašteno društvo dužno je pružiti klijentu informacije o cijeni svake pojedine tranše.

XI b. Obveze izvješćivanja u svezi s upravljanjem portfeljem

Članak 27.

(1) Ovlašteno društvo koje obavlja poslove iz članka 34. točka 3. Zakona dužno je periodično, na trajnom mediju, svojim klijentima za koje obavlja navedene poslove, dostavljati izvješće o aktivnostima koje su obavljene temeljem ugovora iz članka 74. stavak 1. Zakona.

(2) U slučaju malog ulagatelja, periodično izvješće iz stavka 1. ovog članka uključuje i sljedeće informacije:

1. tvrtka ovlaštenog društva,
2. izvješće o sadržaju i vrednovanju (procjeni) portfelja uključujući:
 - detalje svih oblika imovine iz članka 74. stavka 6. Zakona koje sadrži,
 - njegovu tržišnu vrijednost, ili fer vrijednost ukoliko tržišna vrijednost nije dostupna,
 - stanje gotovine na početku i kraju izvještajnog razdoblja i
 - prinos portfelja tijekom izvještajnog razdoblja,
3. ukupan iznos naknada nastalih tijekom izvještajnog razdoblja, opisujući barem ukupne naknade upravljanja i ukupne troškove vezane uz izvršenje po stavkama, te gdje je važno, i navod da će detaljnija podjela biti dostupna na zahtjev,

4. usporedbu prinosa portfelja tijekom razdoblja pokrivenog izvješćem s referentnom vrijednosti investicijskog prinosa, ukoliko postoji, ugovorenom između ovlaštenog društva i klijenta,
5. ukupan iznos dividendi, kamata i ostalih uplata primljenih tijekom izvještajnog razdoblja u svezi s portfeljem klijenta,
6. informacije o drugim korporativnim akcijama koje daju prava u svezi s imovinom iz portfelja,
7. za svaku transakciju obavljenju tijekom razdoblja, informaciju na koju se odnosi članak 26. stavak 3. točke (c) do (j), osim ukoliko klijent izabere primanje informacije o izvršenim transakcijama na osnovi transakcija-po-transakciji, kada se primjenjuju odredbe stavka 4. članka 26. ovog Pravilnika.

(3) U slučaju malog ulagatelja, periodično izvješće iz stavka 1. ovog članka će se davati svakih 6 mjeseci, osim u sljedećim slučajevima:

1. kada klijent zahtijeva da se periodično izvješće mora davati svaka tri mjeseca ili
2. kada se primjenjuju odredbe stavka 4. ovog članka, periodično izvješće se mora davati najmanje svakih 12 mjeseci.

(4) Ovlašteno društvo dužno je obavijestiti malog klijenta da ima pravo tražiti izvješće sukladno točki 1. stavka 3. ovog članka.

(5) Izuzetak vezan uz točku 2. stavka 3. ovog članka se neće primjenjivati u slučaju transakcija izvedenicama.

(6) U slučajevima kada klijent izabere primitak informacije o obavljenim transakcijama po svakoj pojedinoj transakciji, ovlaštena osoba za upravljanje portfeljem u ovlaštenom društvu dužna je navedenom klijentu odmah po obavljenoj transakciji, na trajnom mediju dostaviti podatke iz članka 26. stavak 4. točke (c) do (j) ovog Pravilnika vezane uz tu transakciju.

(7) Kada je u pitanju mali ulagatelj, ovlašteno društvo mu mora poslati obavijest koja potvrđuje transakciju i koja sadrži podatke iz članka 26. stavak 3. ovog Pravilnika, i to ne kasnije od prvog radnog dana po izvršavanju transakcije, ili ukoliko je ovlašteno društvo potvrdu primilo od treće strane, ne kasnije od prvog radnog dana nakon primitka potvrde od strane treće strane.

(8) Odredbe stavka 5. ovog članka ne primjenjuju se ukoliko bi potvrda sadržavala iste informacije kao i potvrda koja će se žurno proslijediti malom klijentu od strane druge osobe.

XI c. Dodatne obveze izvješćivanja o upravljanju portfeljem

Članak 28.

Ovlaštena društva dužna su prilikom obavljanja poslova upravljanja portfeljem malih ulagatelja obavijestiti takve klijenta o svakom gubitku koji prelazi unaprijed određeni prag, a

koji je dogovoren između tvrtke i klijenta, i to ne kasnije od kraja radnog dana u kojem je prag prijeđen, ili u slučaju da je prag prijeđen na neradni dan, krajem sljedećeg radnog dana.

XII. Prijelazne i završne odredbe

Članak 29.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu dana 1. prosinca 2007. godine.

PREDSJEDNIK UPRAVE

Ante Samodol

Klasa: 011-02/07-04/36
Ur. broj: 326-01-07-1